

У листі від [14.03.2025 №1/4895-25](#) Міністерство освіти і науки надало роз'яснення щодо окремих питань оцінювання результатів навчання учнів 5-8 класів відповідно до вимог Держстандарту базової середньої освіти. Тож у цьому матеріалі ми підготували огляд ключових аспектів цього документа, що стосуються порядку проведення оцінювання, алгоритму виставлення семестрових і річних оцінок, а також особливостей їх фіксації у класному журналі.

Особливості оцінювання за групами результатів у різних освітніх галузях

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюють відповідно до вимог до обов'язкових результатів навчання, визначених у Держстандарті, які побудовані за такою ієрархією:

- низка конкретних результатів, для кожного з яких визначено орієнтири для оцінювання, утворюють загальний результат;
- споріднені загальні результати об'єднано в групи. Це дає змогу вивести лише 3 або 4 семестрові оцінки, а не оцінювати кожний окремий загальний результат, яких у кожній галузі налічується більше десяти.

У [додатку 2 до наказу МОН від 02.08.2024 №1093](#) визначено галузеві критерії, які реалізуються за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній, високий) і дають змогу здійснювати оцінювання результатів навчання у 12-бальній шкалі. Але в окремих освітніх галузях кількість груп результатів навчання (далі – ГР), визначених у галузевих критеріях, не співпадає з кількістю груп результатів Держстандарту:

- **у математичній освітній галузі** – 4 групи загальних результатів Держстандарту перерозподілено в критеріях оцінювання за 3-ма групами: ГР1 поєднує I та II групи результатів із Держстандарту, ГР2 містить частину загальних результатів IV групи, ГР3 відповідає III групі;
- **у соціальній і здоров'язбережувальній галузі** – 4 групи загальних результатів перерозподілено в критеріях оцінювання за 3-ма групами: ГР 1 об'єднує I і II групи загальних результатів навчання із Держстандарту, ГР 2 відповідає III групі, ГР 3 – IV групі. В інтегрованому курсі «Здоров'я, безпека, добробут» рекомендується здійснювати оцінювати результати навчання за трьома групами галузевих критеріїв. У навчальному предметі «Підприємництво і фінансова грамотність» та «Курсах соціального, емоційного та етичного спрямування» (Етика, Вчимося жити разом, Культура добросусідства тощо) – за IV групою результатів навчання Держстандарту, що відповідає ГР3, а в інтегрованому курсі «Безпековий практикум» – за ГР1 та ГР2;
- **у громадянській та історичній освітній галузі** – шість груп результатів навчання Держстандарту об'єднано в три групи. Так, у групі результатів: «Орієнтується в історичному часі та просторі, виявляє взаємозв'язки подій і явищ» об'єднано I і II групи загальних результатів стандарту; «Працює з інформацією історичного та суспільствознавчого змісту» – III і IV групи; «Виявляє здатність до співпраці, толерантність, громадянську позицію» – V та VI групи стандарту. Проте якщо заклад освіти вважає за доцільне, він може оцінювати результати окремо за 6 групами результатів, визначеними в Держстандарті;
- **у природничій освітній галузі** – загальні результати навчання об'єднано в 4 групи, але оцінювання здійснюють у межах трьох груп результатів галузевих критеріїв, оскільки IV група результатів Держстандарту реалізується наскрізно в процесі навчання;
- **у мистецькій освітній галузі** – 4 групи загальних результатів навчання об'єднано в 3 групи результатів. Уміння аналізувати твори мистецтва та здійснювати пошук та аналіз мистецької інформації у цифровому середовищі оцінюється за критеріями ГР 1 (знанневий), виконання практично-творчих завдань в образотворчому, музичному інших

видах мистецтва та створення мистецьких продуктів за допомогою цифрових інструментів – за критерієм ГР2 (діяльнісний), уміння визначати та описувати емоції, висловлювати ціннісні ставлення, критичні судження – за критерієм ГР 3 (ціннісний).

Планування поточного оцінювання

Під час планування роботи з проведення оцінювання вчитель має визначити:

- вид оцінювання (формульальне або підсумкове);
- етапи здійснення оцінювання результатів навчання певної групи упродовж семестру;
- форми роботи та види завдань (інструменти оцінювання) для поточного оцінювання результатів кожної групи (можна використати види діяльності, які запропоновано в модельних навчальних програмах).

Кількість оцінок залежить, зокрема, й від того, **скільки годин навчального навантаження** має певний предмет чи курс. Для малогадинних предметів вона має бути **не менше ніж дві оцінки** за кожною групою результатів на семестр, для тих, що мають понад три години тижневого навантаження, їх кількість можна збільшити.

МОН наголошує на тому, що потреби фіксувати в журналі оцінювання за групами результатів на кожному уроці немає.

Семестрова оцінка за групами результатів

Заклад освіти може скористатись академічною свободою в здійсненні поточного та підсумкового оцінювання або ж скористатись алгоритмом виведення семестрової оцінки, яку рекомендує МОН.

Для виведення семестрової оцінки за кожною групою результатів вчитель може запланувати проведення впродовж семестру:

- поточного оцінювання результатів кожної групи – **щонайменше двічі**. Поточні оцінки, які **не співвідношенні** з певними групами результатів, **не враховуються** при виведенні семестрової оцінки, а використовуються для відстеження індивідуального освітнього поступу та надання зворотного зв'язку учням;
- підсумкових робіт за кожною групою результатів протягом/ наприкінці семестру (**мінімум одну**) або **одну** комплексну підсумкову роботу за всіма групами результатів наприкінці семестру.

Таким чином, семестрову оцінку за певною групою результатів виставляють на підставі:

- двох (або більше) поточних оцінок за групами результатів;
- оцінки (оцінок) за підсумкову роботу.

Але що роботи у разі відсутності в учня того чи іншого оцінювання? МОН рекомендує:

- якщо учень був відсутній під час підсумкового оцінювання – виставляти семестрову оцінку за цю групу результатів на основі наявних поточних оцінок. У такому випадку виконувати підсумкову роботу учню **не потрібно**, а у класному журналі у відповідній клітинці роблять запис «н»;
- якщо в учня немає поточних оцінок за певну групу результатів, він має виконати відповідну підсумкову роботу.

Загальну семестрову оцінку за навчальний предмет або інтегрований курс виводять як середнє арифметичне **семестрових оцінок за групами результатів** або з урахуванням ваги кожної окремої групи.

Тематичне оцінювання

Крім того, вчитель або педагогічна рада закладу освіти можуть ухвалити рішення про застосування тематичного оцінювання, де кожна тематична оцінка має відповідати певній групі (групам) результатів навчання. У роз'ясненнях МОН пропонує виставляти тематичну оцінку на підставі:

- тематичних контрольних робіт, у яких має бути передбачено завдання за відповідною групою або групами результатів навчання. Виконувати тематичну або підсумкову роботу, яка було пропущена, учню **не потрібно**;
- поточних оцінок, за умови що кожна така оцінка позначена індексом тієї групи, результати якої було оцінено.

За цим алгоритмом наприкінці семестру також можуть проводитися підсумкові роботи (одна комплексна або кілька за групами результатів).

Семестрову оцінку за кожною групою результатів вираховують як середнє арифметичне з тематичних оцінок за відповідними групами та оцінки за підсумкову роботу (у разі її проведення).

Особливості оцінювання предметів / інтегрованих курсів різних освітніх галузей

У роз'ясненнях МОН визначено такі особливості проведення оцінювання предметів / інтегрованих курсів:

- **природничої та мистецької освітніх галузей** – проведення підсумкових робіт за окремими групами результатів **не обов'язкове**. Наприклад, семестрову оцінку за Групу результатів 1 «Здійснює дослідження природи» (природнича освітня галузь) виставляють

за результатами поточного оцінювання практичного складника навчальних програм (практичні роботи, лабораторні роботи, дослідження і спостереження/самоспостереження тощо). Семестрову оцінку за ГР2 «Художньо-творча діяльність, мистецька комунікація» (мистецька освітня галузь) виставляють на підставі поточних оцінок за цією групою результатів;

- **технологічної освітньої галузі й фізичної культури** – семестрові оцінки за групами результатів можна виставляти за результатами поточного оцінювання **без додаткового проведення підсумкових робіт**. Крім цього, може бути обраний формат проєктної взаємодії, який учитель також оцінює за групами результатів;
- мовно-літературної освітньої галузі (іноземні мови) – семестрове оцінювання з іноземних мов МОН пропонує здійснюватися за двома варіантами:

1) проведення оцінювання за різними видами комунікативної мовленнєвої діяльності, що охоплюють усі групи результатів стандарту наприкінці семестру. Семестрову оцінку виставляють за чотирма видами комунікативної мовленнєвої діяльності, а поточні оцінки не враховуються.

2). за тематичною (у разі потреби) та різними видами комунікативної мовленнєвої діяльності, що охоплюють усі групи результатів стандарту, наприкінці семестру. Семестрову оцінку виставляють за чотирма видами комунікативної мовленнєвої діяльності з урахуванням (за потреби) тематичного оцінювання, а поточне оцінювання не враховують.

Коригування семестрової оцінки

Семестрова оцінка може підлягати коригуванню за окремими групами результатів. Для цього учень може пройти повторне оцінювання за однією або кількома групами результатів, а у

Оцінка за зошит не впливає на результати семестрового оцінювання й фіксується в журналі в окремій колонці без дати.

Результати **скоригованого оцінювання** виставляють в окремі стовпці журналу, поруч з семестровими за групами результатів, наприклад «Скоригована ГР1». Під час обчислення загальної семестрової оцінки вираховують середнє арифметичне за всіма групами результатів і виставляють скориговану оцінку в колонку без дати з написом «Скоригована» поруч зі стовпцем «I семестр» або «II семестр». Стовпці для виставлення скоригованих оцінок відводять у журналі навіть за відсутності учнів, які виявили бажання коригувати їх.

Також МОН надало окремі роз'яснення для вчителів, які викладають **іноземні мови**:

- якщо проводиться комплексна підсумкова робота за різними видами комунікативної мовленнєвої діяльності, то у журналі в колонці ставлять дату її проведення і під нею прописують ті види робіт, які оцінені;
- якщо проводять окремі підсумкові роботи для кожного виду комунікативної мовленнєвої діяльності протягом частини уроку, то дату проведення такого контролю не вказують, а записують в окремій колонці без дати.